Osnovna škola Stjepana Antolovića Privlaka

Školska 40, 32251 Privlaka

ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

školska godina 2019./2020.

Daria Bićanić, mag. cin.

VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vrednovanje kao učenje, za učenje i naučenog

Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Kao i dosad, zaključna ocjena se izriče brojkom i riječju (nedovoljno – 1, dovoljno – 2, dobro – 3, vrlo dobro – 4, odlično – 5).

Proces vrednovanja u Tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi obuhvaća sljedeće elemente vrednovanja koji se po domenama mogu razlikovati u odnosu na njezine specifičnosti:

- Motorička znanja
- Motorička postignuća
- Odgojne vrijednosti

ELEMENTI VREDNOVANJA TZK-e

Motorička znanja – 40 %
Motorička postignuća – 20 %
Odgojni učinci – 40 %

Motorička znanja su prvi element vrednovanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura u kojem se upisuju ocjene o razini naučenosti određenih motoričkih gibanja (nastavnih tema) koje su predviđene za provjeravanje prema izvedbenom nastavnom planu i programu tjelesne i zdravstvene kulture/godišnjem planu i programu za pojedini razredni odjel. Motorička znanja provjeravaju se kontinuirano tijekom nastavne godine prema razrađenom kriteriju njihove procjene.

Učitelj TZK-e izrađuje kriterije vrednovanja za svaku nastavnu temu koju planira provjeravati. Učitelj prije vrednovanja učenicima opisuje i objašnjava kriterije vrednovanja te očekivana postignuća.

Kriterij vrednovanja motoričkih znanja:

Nedovoljan (1)	Učenik odbija izvesti zadano motoričko gibanje.
Dovoljan (2)	Motoričko znanje učenika u fazi početnog usavršavanja. Učenik izvodi gibanje tako da se prepoznaju osnovni prostorni pokazatelji gibanja. Međutim, izvedba je nekoordinirana i nespretna te izrazito značajno odstupa od standardnog izvođenja.
Dobar (3)	Motoričko znanje učenika u fazi naprednog usavršavanja. Učenik izvodi pravilno prostorne pokazatelje gibanja, ali vremenski pokazatelji kretnji i pokreta značajno odstupaju od standardnog izvođenja.
Vrlo dobar (4)	Motoričko znanje učenika je u fazi početnog učvršćivanja (stabilizacije). Učenik izvodi pravilno sve dijelove gibanja, ali još uvijek postoje određena vremensko-prostorna odstupanja od standardne izvedbe gibanja (manji tehnički i estetski nedostaci).
Odličan (5)	Motoričko znanje učenika je u fazi završnog učvršćivanja (automatizacije). Učenik izvodi pravilno gibanje u svim fazama izvedbe bez odstupanja od standardne izvedbe ili su ona nebitna. Estetska komponenta izvedbe prisutna, fini pokreti.

Motorička postignuća su drugi element vrednovanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura, a iskazuju se kao sprega motoričkih znanja i motoričkih sposobnosti i/ili funkcionalnih sposobnosti s ciljem postizanja osobno najboljeg postignuća. U element motorička postignuća upisuju se ocjene o najvećim osobnim motoričkim postignućima učenika koje je moguće objektivno mjeriti i iskazati u fizikalnim veličinama.

Njihovo vrednovanje provodi se pomoću kriterija za procjenu motoričkih postignuća.

Primjer: Kriterij vrednovanja skoka u dalj iz mjesta za učenike 8. razreda

Ocjena	Vrednovanje
Nedovoljan (1)	odbija skakati
Dovoljan (2)	184 cm i <
Dobar (3)	185 – 194 cm
Vrlo dobar (4)	195 – 204 cm
Odličan (5)	205 cm i >

Ovo je samo jedan od primjera vrednovanja motoričkih postignuća. Jednom utvrđeni standardi ne vrijede uvijek jer se postignuća učenika razlikuju iz godine u godinu, od jednog do drugog razrednog odjela i sl.

Učenik koji nepotrebno odustaje, krši pravila određenog zadatka, bude diskvalificiran vrednuje se nedovoljnom ocjenom.

Morfološka obilježja koja se prate u osnovnom školstvu:

- Tjelesna visina (ATJVIS)
- Tjelesna težina(ATJTEZ)
- Opseg podlaktice (AOP)

Motoričke sposobnosti:

- Prenošenje pretrčavanjem (MAGPRP)
- Pretklon u uskom raznožnom položaju (MFLPRU)
- Podizanje trupa iz ležanja (MRSPTL)
- Skok u dalj iz mjesta (MESSD)
- Taping rukom u 15 sekundi (MBPTR15)

Funkcionalne sposobnosti:

- Trčanje na 600 metara (F600ZO)
- Trčanje na 800 metara (F800MO)
-

Primjer: Test repetitivne snage trupa – podizanje trupa iz ležanja (motoričke sposobnosti)

ORIJENTACIJSKE VRIJEDNOSTI TAPINGA RUKOM					
Razred	LOŠE	ISPODPROSJEČNO	PROSJEČNO	IZNADPROSJEČNO	IZVRSNO
5.	manje od 34	35-39	40-44	45-49	50 i više
6.	manje od 38	39-43	44-48	49-53	54 i više
7.	manje od 40	41-46	47-52	53-55	56 i više
8.	manje od 44	45-49	50-54	55-57	58 i više

Odgojne vrijednosti su treći element vrednovanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura, a odnose se na učinke odgojnoga rada s učenicima i odgojne reakcije učenika tijekom nastavnog procesa. Također, ovaj se element odnosi na pozitivne stavove prema tjelovježbi, usvojene tjelesne i zdravstvene navike, otvorenost za timski rad, poštivanje pravila, suigrača i protivnika, slobodno i kreativno izražavanje kroz kineziološke motoričke aktivnosti, odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te druge pozitivne odgojne vrijednosti koje se stječu kineziološkim aktivnostima.

Podelementi odgojnih učinaka koji se prate i provjeravaju tijekom nastavnog procesa jesu aktivnost učenika na satu tjelesne i zdravstvene kulture, vladanje učenika na satu, razina zdravstveno-higijenskih navika, sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, redovito nošenje sportske opreme, napredak u motoričkim i funkcionalnim sposobnostima.

Na kraju tekućeg mjeseca, učitelj na osnovi navedenih podelemenata upisuje brojčano ocjenu iz odgojnih vrijednosti.

ZAKLJUČIVANJE OCJENA

Zaključna ocjena iz predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura izvodi se na kraju nastavne godine, a odraz je cjelokupnih učenikovih odgojno-obrazovnih postignuća. Izvodi se samo iz ocjena upisanih po elementima vrednovanja određenog predmeta u e-Dnevniku, a dorađuje se temeljem zabilježaka koje su prikupljene postupcima praćenja i provjeravanja koji nisu vrednovani.

Obveze učenika na satu tjelesne i zdravstvene kulture

1. Oprema za sat tjelesne i zdravstvene kulture: čista bijela majica, kratke sportske hlačice ili duga trenerka (učenice mogu nositi i tajice navedenih boja) te čista preobuća. Hlačice moraju biti primjerene duljine, a majica mora imati rukave;

2. Zdravstveno-higijenske navike: kratko podrezani nokti, skinuti sav nakit kako ne bi došlo do ozljeđivanja drugih učenika; kosa uredno svezana u rep ili na neki drugi način pokupljena kako učeniku ne bi smetala tijekom vježbanja; na satu nije dozvoljeno imati žvakaću gumu;

3. Iz sigurnosnih razloga učenicima nije dozvoljeno ulaziti u dvoranu bez poziva nastavnice i svaki ovakav prekršaj bit će evidentiran u odgojnim vrijednostima. Učenici ulaze u svlačionice tek nakon što svi učenici prethodnog razreda izađu, a do tada čekaju u holu škole kod vrata, a ne u hodniku ispred svlačionica. Redari pregledavaju urednost svlačionica prije i na poslije sata.

4. Ispričavanje sati: Učenici koji ne vježbaju **više od dva nastavna sata uzastopno** iz opravdanih razloga (bolest, ozljeda) moraju ili dostaviti odgovarajuću liječničku ispričnicu ili će roditelj osobno doći u školu i sate opravdati kod razrednika koji će potom obavijestiti nastavnicu. Sate je potrebno opravdati u tekućem mjesecu kako učenik ne bi bio zakinut za ocjenu u tom mjesecu radi neispričanih sati. *Pisane ispričnice od strane roditelja neće biti uvažene.*

Bilo bi poželjno da roditelji učenika koji imaju određene **zdravstvene probleme** upoznaju nastavnicu s time kako se tjelesnim vježbanjem ne bi dodatno narušilo zdravstveno stanje učenika.

5. Učenici koji zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga ne mogu obavljati aktivnosti na satu, sjede sa strane i pomažu u pripremi tjelovježbenih zadataka kao i pri asistenciji ako je to potrebno. Učenici koji aktivno ne rade na satu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga NE smiju sjediti u svlačionicama. Učenicima za vrijeme sata

nije dozvoljeno samovoljno odlaženje u svlačionice kao ni korištenje mobitela. Učenici koji ne vježbaju i dalje su na satu te se tako i moraju ponašati (bez ležanja po klupama, dovikivanja učenicima koji vježbaju, stvaranja buke).

6. Učenicima nije dopušteno na satu imati **mobilne uređaje**. Sve mobilne aparate prije početka sata učenici moraju isključiti i ostaviti ili u svlačionici ili na stolu u dvorani. Prema Kućnom redu škole ovakav prekršaj bit će evidentiran u bilješkama kao i odgojnim učincima.

7. Učenice za vrijeme **menstruacije** vježbaju, ali sniženim intenzitetom. Za vrijeme menstruacije na sat obvezno dolaze u odgovarajućoj sportskoj opremi i vježbaju u uvodnom i pripremnom dijelu sata, a ostatak su oslobođene od vježbanja ako smatraju da ne mogu odraditi sadržaje glavnog dijela sata. One učenice koje imaju zdravstveni problem, trebaju napomenuti nastavnici.

8. Učenicima nije dozvoljeno silovito napucavanje lopte iz **sigurnosnih razloga** kao ni **uništavanje** sportske opreme (*Napomena:* Kućni red škole nalaže da su učenici dužni popraviti svaku štetu koju su prouzročili.). Učenici ne smiju napucavati silovito loptu u vis zbog sigurnosnih razloga (rasvjeta).

9. Na satu neće biti toleriran **neprimjeren rječnik**, neprimjereno ponašanje prema učenicima iz razreda za vrijeme vježbanja ili sportske igre. Isto tako, ne tolerira se ni prigovaranje nastavnici kao ni nepoštivanje pravila igre.

10. Za svaki odlazak iz dvorane za vrijeme trajanja sata, učenici moraju dobiti **usmenu dozvolu** nastavnice.

*Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_09_82_1709.html

Daria Bićanić, mag. cin.

učiteljica TZK-e